

Došlo 17. IV. 1930
krat, prilog.

Roman

Poštnina plačana v gotovini Številka 2 Din

Naročnina: 1 mesec 8 Din,
1/4 leta 20 Din, 1/2 leta 40 Din,
vse leto 80 Din. — Račun
poštne hranilnice v Ljubljani
štev. 15.393. — Dopisi: „Ro-
man“, Ljubljana, Breg 10-12

Tednik za vse / Izhaja ob sobotah / Ljubljana, 19. IV. 1930 Leto II. - Štev. 16

Veselo alelujo!

Pomladna idila v parku

Ptičke cvrčijo prav tako, kakor mala deca. In se kregajo in ljubijo tako.

Dve ptici, dve drobni senici se druga drugi oglašata, spotikata se med grmičjem in se kregata prav zares:

„Čuj, Cicij, bom gnezdece sama si spletla? Že prav! Bom pa v njem jaz sama kraljica.“

„Ej, Cicifej! Le pleti! Jaz ti bom žvrgolel. In bom gnezda in tvojega srca kraljiček.“

Dva otroka, dve dušici zlati, se v pesku igrata. Solnce prigreva, z žarki ju boža in jima sproti prelepo pravljico razpleta.

„Tukaj na pesku, tu na tem gričku, glej Sonja, postavim svoj grad.“

„Pa še zame, Milenko!“

„Še zate, sitnost! Zdaj poslušaj!... Jaz sem princ Milenko. Jaz imam konja belega. Zlato uzdo no-

si. Sedlo s srebrom okovano. Naposled ga razjašem. Za zlato uzdo ga vodim. In skozi robidovje bredeva. Trudna ne moreva dalje. Na veji pa ptička

»Moja butarica je lepša!« — »Moja je pa večja!«

zažvrgoli: Tamkaj v globeli med trnjem Trnjulčica spi... Trnjulčica? Stopim v globel, pogledam, trnje razprostem. Trnjulčica se prebudi. In meni pravi: Ti si me rešil, princ Milenko! Jaz sem ugrabljena princesa. Začarala me je ostudna čarodejka in v trnje me položila k počitku večnemu. Ti si me zdramil, princ Milenko. Le hitro, hitro k mojemu očetul! On je bogat — zlata bo dal, zgradil boš velik grad...“

(Sonja strmi. Milenko zida.)

„To so okopi. Dvorana je vsa v zlatu in zrcalih. In tam na kraju je moj — salon...“

„In moj?“

„Ju, Sonja, vprašaj! Jaz sem pa mislil, da si ti Trnjulčica! Princesa Sonja.“

Očesca plaho, sramežljivo se zazró v očesca. V dveh malih, drobnih, dobrih srčkih je toplo solnce mlade Vesne razpletlo pravljico do zadnje niti...

Drobni senici se ne prepirata več o gnezdu. Njuno cvrčanje je tišje, a veselejše. Je skromna, nežna pesem o ljubezni.

Za veliko noč

Iskrene so naše želje, ko Vam voščimo vesele in obilno blagoslovljene praznike — iskrene, iz srca. A vendar bi utegnile biti samo lepe besede, ki bi jih že ob tednu pozabili. O, ne, naše želje stopajo vstrie z dejanji!

Mladi smo, šele pol leta je našemu listu. Nismo še to, kar bi hoteli, kar moramo biti slovenskemu ljudstvu. Pa pogledajte, prelistajte lanske številke in poglejte, prelistajte letošnje, prve, zadnje, današnje; ali vidite? Zmerom enako, ne mnogo zahtevamo od Vas: čedalje več Vam dajemo, čedalje boljše! Ali vidite našo trdno voljo, ali čutilite naše žrtve? Ne obljublamo Vam praznih besed, po dejanjih nas sodite!

Dve novi rubriki Vam poklanjamo danes, obe za Vas kakor nalašče: spoznavajte svoj značaj iz pisave, iz pismenk presojajte svoje lastnosti. In druga: pazite na zdravje!

To so naši darovi za praznike.

In Vi? Ali ste že storili dolžnost? „Roman“ iz roke v roko je naše gesto — ali je tudi Vaše?

V objemu teme

romana
poč. v. Wildenbruchu
priredil B. R.

„Vso obleko mi pomečkaš,“ mu je mislila reči očitajoče, a ni prišla do besede. Vse je prišlo tako nepričakovano. Upirala se mu je, iztrgala bi se mu bila rada, toda njegove roke so bile tako močne, tako silne, da je bil vsak upor zaman. Kako se ga je bala! V njegovem ljubkovanju je bilo nekaj dušičnega, morečega in kadar jo je poljubil, se ji je zdelo, da bi se njegove ustnice najrajši zagrizle v njeno lice, v njen vrat.

Niti opazil ni, kako je Danica razburjena, kako se ji dvigajo grudi... Saj v njegovem jeklenem objemu ni mogla niti priti do sape! Končno ji je vendar uspelo, da se mu je iztrgala. Z rokami ga je sunila v prsa in v obupu zajejala:

„Spusti me... spusti me!...“

Njen glas je bil tako proseč, da se ga je ustrašil. Obstal je in ji pogledal v obraz. Njene oči so bile zaprte.

Tedaj jo je spustil. Vrgla se je v naslanjač in se obrnila stran. Z rokami se je krčevito oprijela naslona in ihtela skrila obraz v dlani.

Egon je smrtno blede obstal pred njo.

„Danica... kaj ti je?...“ se mu je utrgalo iz prsi.

Ni mu odgovorila. Še krčeviteje je zajokala.

Sredi sobe je ležal svileni čevlček, ki ga je izgubila, ko jo je pograbil in dvignil k sebi. Ne vedoč kaj naj stori, ga je pobral, se sklonil k njej in ji ga hotel natakiniti. Toda iztrgala mu ga je iz rok.

„Ne,“ je zavpila. „Pusti me... ne vem, kaj ti je...“

Govorila je resnico. Ni razumela njegovega početja. Saj je bil planil na njo kakor divja zver!

„Danica... Danica... Ali se srdiš name, ker je tako ljubim?...“

Uprla je vanj svoje objokane oči.

„To naj bo ljubezen?“ mu je dejala ogorčena. „Ali si me iz ljubezni tako divje zgrabil?“

Pobesila je glavo in si z drhtečo roko popravila zmečkano krilo. Potem si je nataknila čevlček.

„Nikakega spoštovanja do ženske ne poznaš,“ je nadaljevala. „Ker si mi kupil cunje, ki jih imam na sebi, misliš, da sem zdaj tvoja last, da lahko počneš z menoj kar se ti zljubi. Zato si delal z menoj... kakor... kakor...“

Spet jo je posilil jok, toda v tistem trenutku je prepadla in se zdrznila. Ko mu je bila vrgla poslednje besede v obraz, ga je streslo in se je opotekel:

„Danica... kaj takega misliš o meni?... Ti, Danica...“

Kleknil je in padel pred njo na kolena. Tedaj se je srečala z njegovim pogledom. O, te oči!... Toli brezmejne bolesti je bilo v njih, da se je takoj zavedla, da mu je delala krivico, da ga je žalila.

„Ne, Egon,“ je dejala tiho, „kar sem ti pravkar rekla... ne, nisem tako mislila... Pozabi in odpusti mi...“

Te besede so ga vzdramile.

„Danica, nekaj ti moram povedati...“

Premolknil je. Kako težko mu je prišlo priznanje iz ust!...

„Danica... do danes se še nisem dotaknil ženske... Danes prvič... in ti si bila prva, ki sem jo poljubil.“

Stisnila mu je roko.

„Saj si me že prej večkrat poljubil...“

„Da,“ je potrdil in rdečica mu je zalila obraz, „toda še nikdar nisem občutil, kar me je danes obšlo.“

Utihi se in se nagnil naprej, kakor da nosi na ramah težko breme, ki ga tlači k tlom.

„Ne morem ti povedati, kaj je bilo,“ je začel, skrivač glavo v njenem naročju. „Samo tega te prosim, da mi odpustiš. Zaslužil sem, da me odženeš. Toda bilo je tako čudovito, tako opojno...“

„Pomiri se, Egon,“ je zašepetala.

Ni se še dotaknil ženske, ji je šinilo v možgane. Ona je bila plamenica, ki ga je prva vžgala.

Razum in vest sta ji velela, naj ga zbudi iz sanj, toda ženska je bila v njej močnejša. Ženska, ki jo je nad vse mikalo zvedeti, kaj je občutil, ko jo je zagledal pred zrcalom.

Ali naj mu bo zmeraj samo zdravnik? Saj je vendar žena! Ali se ne polasča tudi nje tista prelestna neznana opojnost?

„Daj, povej mi zakaj si bil tak?...“

Sklonil se je k njej in ji pogledal v obraz. Zakaj ga izprašuje? Potem je prisedel.

„Megleno je danes,“ je rekel in pokazal na okno, „toda ko sem te videl, se mi je zdelo, da žari soba v solncu... bilo je kakor soj ognja in sredi njega si stala ti. In tedaj se mi je zdelo, da si me pogledala, razprostrla roke in mi rekla: Pridi k meni!“

„Saj te nisem gledala. In niti besedice ti nisem rekla!“

„Vem,“ je hlastno povzel, „toda takrat se mi je tako zdelo in moral sem planiti k tebi in te objeti. In tedaj... tedaj je tudi mene zajel tisti plamen, da sem čutil, kako me je vžgal v srcu, v glavi. Ničesar nisem čul in videl, samo čutil sem, da nosim na rokah nekaj dragocenega, božanskega...“

In ko sem te pritisnil k sebi, ko sem čutil na svojem srcu tvoje mehko, toplo telo, tedaj me je obšla blazna misel...“

Zdajci je premolknil.

„Kakšna misel?“ ga je vprašala tiho in ga čudno pogledala v oči.

Umaknil se je njenim pogledom.

„Ne... ne... nikar ne izprašuj, Danica.“

Privila se je k njemu in pritisnila svoje vroče lice na njegovo.

„Povej mi, Egon, povej mi... prosim te...“

Skril je glavo na njene prsi in se je še tesneje oklenil.

„Tedaj... tedaj me je obšla blazna misel, da bi to sladko breme, ki mi leži na rokah, to toplo, mehko telo... stisnil... zdrobil...“

Njegov glas, sprva tihi in skrivnostni, je postal močnejši. Težko je zasopel in Danica se je zbalala, da ga ne bi spet pograbila tista skrivnostna sila, ki se je je toli bala.

„Egon!...“

Ob njenem prosečem klicu se je zavedel. Onemogel se je naslonil na njo.

„Zakaj si me vprašala, Danica... zakaj...?“ je zastokal.

Ni mu odgovorila. Tedaj ga je vrglo pokonci. Prijel se je za glavo in zakričal:

„Ne... ne... Nikoli več!“

Kakor bi bil govoril z nekim skrivnostnim bitjem, ki ga ni v sobi... Danica ga je začudena pogledala.

„Ne boj se, Danica,“ je šepnil prosoče. „Časih imam navado na glas misliti.“

Bil je spet miren in njegov glas je imel tisto milino in nežnost, ki jo je poznala pri njem.

„Kaj si vzdihnil?“

„Zaklel sem se, da se to ne zgodi nikdar več. To, kar sem ti prej pravil, je bilo v meni, res. Toda bilo je in zdaj ni več. Nikdar več se ne vrne, obljubim ti. Nikdar!“

Občudovala ga je. Videla je, kako se mora premagovati, kako trpi v duši, in vendar je močan, vendar je mož.

„Ničesar ti nisem prikril, Danica,“ je spet povzel, „vse moje slabosti poznaš. Samo nečesa še ne poznaš dovolj: moje ljubezni. Ljubim te, Danica, ljubim tako, da bi mi bila smrt že sama misel, da trpiš zaradi mene. Ali mi verjameš?“

Ni mu odgovorila, samo gledala ga je. Iz vseh senc in megla, ki so skrivale njegovo srce, je vstal vedno isti dobri Egon, ki ga je poznala s plesa.

VIII

PO POROKI

Prišel je maj in z njim prava pomlad.

Nekega dne se je Egon odpeljal na Višavo. Ko se je vrnil, je povedal Danici, da je višavski park že ves v zelenju, da že cvete kostanj in španski bezeg.

„Tudi v tvojih dveh sobah je že pomlad,“ ji je dejal veselo. „Taki sta, kakor dvojce mla-

dih oči v starem obrazu. Novo pohištvo je že prišlo. Vse čaka samo še na gospodarico..."

Poroka je bila v frančiškanski cerkvi pozno popoldne. Razen prič in nekaterih starih ženic ni bilo nikogar.

Danica je bila bleda, skoraj tako bleda kakor njena svilen poročna obleka. Ko je z mirtovim vencem v laseh pokleknila pred duhovnikom in položila svojo roko v Egonovo, je bila lepa ko angel...

Ob njeni strani je stal Egon Višavski, resen in zamišljen. Bogve kaj je premišljeval?

Po skromnem kosilu je bila svečanost pri kraju. Vsem se je zdelo, da visi težak oblak nad njo. Ob vsaki poroki stoji človek pred spuščnim zastorom. Tu pa je bil zastor teman in čudna, tajinstvena znamenja so bila vtkana vanj.

Danica se je še enkrat vrnila tjakaj, kjer je preživela svoja dekleška leta. Posloviti se je hotela od strica in tete, ki sta tako dolgo skrbela zanjo.

Ko je odložila poročni venec in si nadela popotno obleko, je prišel Egon. Avto je čakal pred hišo. Sedla sta vanj in se odpeljala.

Kako drugačno, koliko lepše je bilo danes kakor tisti dan, ko sta se prvič peljala na Višavo!

Domačini so hoteli prirediti graščaku in njegovi mladi ženi svečan sprejem, toda Egon je vse to odklonil in jih bogato obdaril. Tako je hotela Danica...

Ko je zavil avto proti vzhodu v park, sta izstopila in šla peš proti graščini.

Pred Daničinimi očmi je ležal drevored, ki je nanj tolikokrat mislila. Kako rada se je mudila v njem! Zdelo se ji je, da je kakor posrednik med njenim starim in novim življenjem. In če še nikdar doslej, je bil danes vreden svojega imena: višavski raj.

Na križpotju sta z roko v roki obstala.

Danes ni bilo več tistega mučnega miru v naravi. Mlado listje jima je šelestelo nad glavo. Beli kostanj je že odcveteval, cvetovi rdečega pa so še žareli kakor rubini.

„Egon, pogledaj, pogledaj to lepoto!“

Hvaležno ji je stisnil roko. Stala sta na kraju, kjer ji je takrat rekel, naj mu bo solnce...

Kako divje jo je takrat objel! Danes pa je bil miren in nežen. Ali se je izpremenil?

Se bolj pa se je Danica čudila, ko je videla svoje sobe. Niti v sanjah ni mislila, da bodo tako lepe. Nove preproge in novo pohištvo jim je dalo čisto drugo sliko. Nič več ni bilo v njih tiste tesnobe kakor takrat... Da, takrat...

Brez besed ga je objela. Toliko ji je že daroval, a to je bilo najlepše darilo, ki si ga je mogla misliti. Take darove deliti more samo človek, ki res ljubi, ki obožuje.

„Zdaj pa pokličiva postrežnico,“ je dejal Egon, ki jo je molče opazoval. „Jaz grem v svoje sobe.“

„Kam?“

„Gori v drugo nadstropje. Precej daleč oddod, kajne? Večerjala bova v tvoji sobi — tam je prijetneje.“

Šla je v spalnico, kjer jo je postrežnica že čakala. Bila je mlada vaščanka, ki se ji je poznalo, da prvič opravlja tako službo. Kar v zadregu je prišla, ko je morala Danici pomagati. Tudi Danici je bilo nerodno. Sama sebi je morala priznati, da ni lahko igrati vloge imenitne gospe.

Ko je bila gotova, jo je večerja že čakala. Egon se še ni vrnil. Pristavila je stol k oknu,

Emil Jannings,

v vlogi prof. Unratha v velikem Ufinem zvočnem filmu „MODRI ANGEL“.

pokleknila nanj in se zagledala na vrt. Lahen večerni veter se je poigral z njenimi lasmi.

Ko je tako slonela, se je nenadoma zdržnila in se ozrla. Res — on je stal za njo. Imela je občutek, da jo je že dolgo skrivaj opazoval.

Spustila se je s stola, čevljiček ji je zdrknil na tla. Hitro se je sklonil, ga pobral in ji pritisnil poljub na golo nožico. Potem se je zravnaval in jo proseče pogledal.

„Odpusti!“

„Kaj naj ti odpustim?“

Ko sta sedla za mizo, se je Danica začudila, kje je Ivan. Egon je moral uganiti njene misli.

„Ivan ima drugje dovolj dela. Tu ga ne potrebujeva...“

Nato, čisto iznenada, se mu je zmrčil obraz. Danica mu je pripovedovala o svojih cvetlicah. Govorila je o gredicah, ki še niso zasejane, o vrtu, ki je še zapuščen, o vsem, kar ji je prišlo na misel.

Bledi mož pa je nemo sedel ob njeni strani. Ali je poslušal, kar mu je pravila? Najbrž ne. V njegovi duši je razbesnel tisti boj, ki se ga je tako bal.

Zdajci je Egon vstal. V njegovih kretnjah je bilo nekaj negotovega, kakor pri človeku, ki ne ve, kaj naj stori.

Tudi Danica se je dvignila. Obstala je sredi sobe s sklonjeno glavo.

Njegov nemirni pogled je zletel po sobi, potlej pa je obvisel na njenem obrazu. Oči so mu zagorele kakor tisti dan v Ljubljani...

Zamolkel glas se mu je utrgal iz prs. Kakor takrat pred' zrcalom jo je objel in stisnil k sebi.

Napol zadušena je obležala v njegovem objemu in vsa kri je izginila z obraza.

„Egon!“

Tedaj — tedaj jo je spustil. Zavedel se je.

„Odpusti, odpusti... in dobro spanččaj!...“

Obrnil se je in kakor preganjana zver zbežal skozi vrata.

To je prišlo tako naglo in nepričakovano, da ni Danica niti ust utegnila odpreti, da ga pokliče nazaj.

Ostala je sama v sobi. Vrgla se je na divan in se razjokala.

Ali naj gre za njim? Skozi te mrke sobane, ki so jo še zdaj navdajale z grozo in strahom? Pretreslo jo je. Tudi sram jo je bilo...

Ali ste bolni?

Nalezljive *bolezni dihalnih organov* razširjajo največ kapljice, ki jih človek izmeče pri kašljanju in kihanju. Če krepak moški kihne, zlete kapljice malone dva metra daleč. Zato se pri kašljanju in kihanju obrni proč od ljudi in si deni pred nos in usta robec.

Večina ljudi diha slabo in premalo. Stopi takoj, ko vstaneš, k odprtemu oknu in večkrat globoko vdihni in izdihni. Ta notranja zračna kopel bo tvojim pljučem dobro dela in ti vse telo osvežila. Nato pa si vse telo okopaj v hladni vodi, še malo prostih vaj, pa si oborožen za vse dnevno delo.

Če te iznenada prime *hripavost*, je to znamenje vnetja dihalnih organov, nosu, žrela, jabolka ali sapnika in je zlasti ob slabem vremenu spomladi in jeseni precej pogosta bolezen. Pridruži se ji navadno še nahod ali kašelj. Neobhodno potrebno je, da se zapreš v toplo sobo in da ne govoriš mnogo, še manj pa poješ. Kajenje zelo škoduje. Najbolj priporočljive so tople pijače kakor čaj iz lipovega cveta ali pa mleko s seltersko vodo. Vdihanje ekstrakta iz smrekovih igel naglo pomaga. Če je hripavost dolgotrajnejša, ji je vzrok tvor ali pa oteklina v jabolku ali ohromenje glasotvornic, kar pa more ugotoviti in lečiti samo zdravnik.

Inkubacija je doba, ki preteče med tem, ko je prišel v telo povzročitelj bolezni, pa do tedaj, ko se je bolezen pojavila. Inkubacija znaša povprečno: za grižo 3 do 8 dni, za tifus 7 do 21 dni, večinoma 14 dni, davico 2 do 5 dni, koze 10—14 dni, pegasti legar 10 do 14 dni, ošpice 9 do 11 dni, škrlatinko 4 do 7 dni. Če je kdo prišel z bolnikom v dotik, se sme zanesti, da je po navedenem času nevarnost nalezjenja minila.

Škiljenje je posledica napake v lomljivosti očesne leče ali pa kakih bolezni v zraku. Neprilike sicer niso hude, a ker škiljenje kazi človeku obraz, je dobro, da ga čimprej odpraviš in zato stopi k zdravniku. Čudno je, da neznatnega škiljenja časih niti starši ne opazijo. Tako je neka mati šele takrat opazila, da njen otrok škili, ko je videla njegovo fotografijo; izprva je celo mislila, da je krivda na fotografu.

Za kašelj se je tole domače sredstvo dobro obneslo: zmešaj sok več citron s prav toliko tople vode in prav toliko glicerina. Preden vzameš, zmes dobro pomešaj. Vzemi večkrat na dan čajno žličko; to blaži bolečine in razkrajja sluz. Vrh tega ima to sredstvo prijeten okus in se ga tudi otroci ne branijo.

Za danes naj bo dovolj!

Pošljite naročnino!

Frank F. Braun:

Happy end*

Filmska epizoda

Pričujoči dogodek se je pripetil pri snemanju filma „Gospodarica Nila“; lahko bi bil imel neprijetne posledice, vendar se je srečno končalo, kakor je pri filmu že navada. Samo da je stvar glavnega ravnatelja stala devetdeset dolarjev več, kakor je bilo v proračunu.

Zgodilo pa se je takole. V drugem dejanju je moral lev napasti belo gospodarico Nila. Stopil bi naravnost iz pragozda v jaso, pred belo ženo, ki že vsa v strahu trepeče, da je zver ne raztrga — tedaj se zabliška strel in že je pri njej rešitelj, ljubimec.

Ta ljubimec je sicer zelo lep mladenič, toda v ravnanju z nabitim revolverjem je vendarle premalo zanesljiv. Zato je družba naročila Joeja Wilkensa, ki naj bi hkrati z ljubimcem sprožil smrtonosni strel na leva. Joe Wilkens je bil igralec v varijeteju; obvezal se je, da bo v pravem trenutku leva z enim samim strelom podrl, za kar bi dobil deset dolarjev. Bog ne daj, da bi se zgodila nesreča!

Napočil je dogovorjeni dopoldan. Joe Wilkens si je ogledal leva. Lepa žival, poslana naravnost iz San Francisca; ravnatelj se ni strašil izdatkov, če je šlo za lepo gospodarico Nila. Joe Wilkens je dolgo stal pred svojim ubogim nasprotnikom; prav res, pogledala sta si bila v oči. In ko je odhajal od kletke, so se mu jele porajati razne neumestne misli.

Umreti mora, si je dejal, čeprav ni nič zagrešil. Umetnost. Že mogoče. Toda ljubimec, ki ga črnici zabodejo, bo na koncu spet vstal in se pritoževal, da so premalo nežno z njim ravнали. Tale igralec pa bo obležal. Samo lev je, res. Ne morem domisliti do konca, vendar čutim: tu nekaj ni v redu.

Postavil se je na svoje mesto. Nabito puško je naslonil na kolena in jel opazovati komedijo. Da, komedijo! Ljudje tekajo sem in tja in se pote kakor v resnični Afriki; eden pa zapoveduje, prav majhen možic in podi dolgi ne zdaj sem zdaj tja. In zdaj se bliža veliki prizor in Joe Wilkens mora biti pripravljen.

Puško si je bil prislonil k licu. Gošča se razgrne in lev se pojavi. Jarka svetloba ga

oslepi, umakne glavo, potem odpre žrelo in zarjove. Zarjove, da se kulise stresejo. Mož pri aparatu vrti kakor obseden. „Odlično!“ kriči mali možic. „Le dalje tako!“ Ali misli leva? Zver stopi korak naprej; gospodarica Nila za trepeče. „Streljaj!“ hoče šepniti, a ustnice se ne zganejo. Tedajci priskoči ljubljani rešitelj in sproži svojo pokalico ter prestreže onesvestlo ženo.

Lev se zdrzne. V tej sekundi bi bil moral prav za prav že pasti; toda Joe Wilkens še ni sprožil. Puško ima namerjeno in čaka. Prestrašen od poka in oslepljen od tolike svetlobe se lev obrne in se veličanstveno vrne v svojo kletko.

Ravnatelj plane na Joeja Wilkensa. „Zakaj niste pravočasno ustrelili?“

„Pravočasno?“ se začudi Joe Wilkens. „Saj vendar ni bil niti sekundo nevaren.“

„Kaj blebečete! Morali ste leva ustreliti, ko je ljubimec sprožil!“

„A zakaj naj bi bil ubil lepo žival, če ni bila nikomur nevarna?“

„Ker tako film zahteva, človek božji! Ker sem si dal poslati leva za svoje dolarje, da pride njegova smrt na platno!“

„Tako,“ je odvrnil Joe Wilkens, „tega pa nisem vedel. Lev mora umreti, ker film zahteva. To mi je čudno. Vidite, če bi žival ubili, ker nam da hrano...“

„Pridigajte komu drugemu! Ali ste pripravljeni — prizor moramo še enkrat ponoviti — leva ustreliti, kadar ljubimec sproži?“

„Ne,“ odgovori Joe Wilkens, „tega ne morem. Za to nimam pravice.“

Ravnatelj se obrne. Jame izpraševati. Toda nihče ne ume tako dobro ravnati s puško, da bi se upal sprožiti usodni strel. Zakaj če lev takoj ne pade, če se ranjena zver vzpne... Ravnatelj se vrne k Joeju. „Dvajset dolarjev,“ mu reče hripavo, „če leva ustrelite.“

„Ne,“ odvrne hladno Joe.

„Človek božji“ — ravnatelju so od togote prišle malone solze v oči — „trideset dolarjev!“

„Ne, gospod, to bi bilo proti mojemu prepričanju.“

Ravnatelj zaječi. S trepečo roko seže po listnico, vzame iz nje bankovec in ga podrži proti luči. „Dobro,“ zaškripa, „sto dolarjev za ušiv strel!“

* Srečni konec (angl.)

Najstrašnejši trenutek mojega življenja*

4

OPERACIJA

„Ljubila sem te izmed otrok najbolj, to veš, sin moj, a še stokrat bolj te ljubim zdaj, ko si za vedno izgubil zdravje. In zdaj, ko bi najbolj potreboval ljubeče materine roke, da bi te negovale, zdaj, ko boš vse življenje navezan na tujo pomoč, se moram posloviti od Tebe, ljubljeni moj sin...“

V grlu me je stisnilo kakor jeklena pest in oči so me zaskalele, da nisem več razločil nadaljnjih vrstic v poslovinne pismu svoje bolne matere. Ničesar nisem videl, ne slišal, ne čutil strašnih bolečin, ki so me sicer bičale noč in dan, le ena neodoljiva želja me je prevzela vsega: Za vsako ceno k materi, da jo še enkrat vidim živo, in če mi umre, da umrem tudi jaz.

Uprl sem se s komolci v posteljo, da bi se dvignil, a žgoča bolečina v hrbtenici me je vrgla nazaj na blazine in hrupni žvenket železnih uteži, obešenih mi na vrat, da so mi napenjali hrbtenico, je presekala grobno tišino bolniške sobe, kakor žvenket verig obsojenca na morišču.

„No, ali ste razmislili o mojem predlogu?“ se je zdajci oglasil poleg mene asistent kirurškega oddelka, zelo simpatičen mož, ki si je znal dobiti moje zaupanje. „Tu vam prinašam v podpis reverz, če ste z operacijo zadovoljni. Povedal sem vam že, da vam brez operacije ni pomoči, a če se operacija posreči, imate vsaj nado, da boste še kdaj stali na svojih nogah. Redki so primeri ozdravljenja pri tako hudih hrbteničnih poškodbah, a verujte, storili bomo vse, kar moremo.“

„Gospod doktor, da ste prišli pred pol ure, bi z veseljem sprejel vaš predlog. Čitajte, prosim, to pismo in odkrito recite, kaj bi storili na mojem mestu!“

Zazrl sem se v zdravnikov obraz. Zdaj pa zdaj so mu zadrhtele ustnice in list v njegovi roki je vztrepetal. Z vzdihom je vrnil pismo.

„Hudo je, vem,“ je pridrušeno odgovoril in mi položil roko na vroče čelo. „Kaj naj vam svetujem? Domov želite, kajne? Povem vam, da ni vozila, ki bi vas živega spravilo domov. Pustite to misel in poskusite vsaj vi živeti zaradi matere, če vam že ona umre... Kdo ve, ali tudi nje ne rešijo?“

Še je govoril, tolažeč me in bodreč, a jaz ga nisem več čul. V glavi mi je šumelo kakor v vulkanu in srce mi je razbijalo, da sem čutil vsak njegov udarec v koncih prstov, krčevito stisnjenih v pest. Jemmenje z utežmi okrog vratu se je napenjalo.

In tedaj se je zgodilo. Vsa veličina duše in načela so izginila spričo takega argumenta. Številka je zmagala. „Sto dolarjev,“ odvrne Wilkens, „dobro,“ in spravi bankovec. „Priljubljen sem.“

Stiri minute nato je počil strel in levu ni bilo treba ponoviti prizora...

Šele, ko sem zagledal list papirja pred seboj, sem mehanično vzel svinčnik in podpisal reverz.

„Torej pojutrišnjem!“ je še dejal zdravnik in odšel.

„Da, pojutrišnjem se vidiva, mati moja!“ sem si zašepetal, prepričan, da bo operacijska miza moja smrtna postelja.

„Če ga prej ne odneso!“ je zamrmral glas na neki postelji in oči vseh bolnikov so se uprle vame.

Med strašnimi bolečinami so me prenesli na operacijsko mizo. Še toliko, da sem pogledal na veliko, okroglo stensko uro, — pol devetih je kazala — in smrdljiva gaza z etrom mi je zakrila obraz.

„Kmalu se vidiva, mati!“ mi je zarajalo v srcu, ko sem vdihaval ogabni smrad narkoze, a tudi to je prenehalo v strašnem hrupu, sličnem onemu, če bi nekaj sto krožnikov zgrmel z višine na kamenita tla. Potem sem zapadel v sen, trden in globok, kakor bi moral trajati večno.

Zdravniki so mi lahko nemoteno vrtali po hrbtenici in mozgu.

„No, zdramite se že vendar!“ sem pozno popoldne tisti dan začul glas poleg sebe, ki pa se mi je zdel neskončno daleč in votel, kakor glas iz grobov. Nisem se mogel zdramiti, vse misli so mi bile kakor okovane in glava težka ko svinčena klada. Trudoma sem odprl oči in šele ko sem zagledal poleg postelje usmiljenko, se mi je zasvitalo kje sem in kaj je z menoj.

„Torej nisem umrl?“ sem zaječal, in pogledal v resni obraz sestre, brisoče mi pot s čela. Vsak dih, vsak utrip razbolelih živcev mi je zadajal strašne bolečine v hrbtu, ki so me rezale v mozeg in kosti. Na vratu sem spet imel uteži, ki so se mi zdele stokrat težje kakor prej in ves život sem imel ovit z debelimi obvezami, ki so se me oklepale trdo ko železni obroči.

„Ne, niste umrli, ampak boste živeli, samo mirni morate biti,“ je šepnila sestra.

Hotel sem odkimati z glavo, a strašen bodljav v hrbtenici mi je samo spačil obraz. Neizmerna slabost in mrtvaški hlad sta mi legla v prsa, srce mi je jelo razbijati z blazno hitrostjo in mislil sem, da je konec vsega.

„Ali je tu L. K?“ je suho vprašal neki glas pri vratih.

„Da!“ se je oglasila sestra poleg mene in položila prst na usta.

Neznane je prišel bliže. Odprl sem oči in ravno še prestregel, da je sestra z naglo kretnjo skrila na prsa pismo — pismo s črnimi robovi...

Z obema rokama sem se zgrabil za srce, ki mi je zastalo od strašne bolečine. Tla so se zamajala pod menoj in med šumenjem in bobnenjem v glavi se mi je zazdelo, da se pogrezam v strašno temo, kjer ne bo nikdar več sijalo ono jasno, toli blagodejno, vse boli človeške duše lajšajoče sonce: mati — —

Dobil sem živčni šok in težka operacija je izgubila malone ves pomen.

L. K.

* Pod tem zaglavjem priobčeni spisi tekmujejo za nagrade, ki jih je razpisal tednik „Roman“ v natečaju „Najstrašnejši trenutek mojega življenja“. Podrobnosti gl. v 6. številki „Romana“ dne 8. febr. 1930.

T · I · G · E · R

N A P I S A L M A X B R A N D

Prejšnja vsebina:

Jack Lodge, edini sin imovitih roditeljev iz tako zvanih boljših krogov, je goden za ženitev — tako vsaj trdi njegova mati, ki je vsa nesrečna, da se sin prav nič ne mara ukvarjati z nežnim spolom. Jack je krepak, visokorasel mož tridesetih let in ima za seboj nemalo prebitih nevarnosti in pustolovščin. Ravno danes ga je mati spet pestila zaradi ženitve. Jack se je izvijal, kolikor je mogel; ko je bil malone že v zagati, je najavil sluga Cecila Darlinga, Jackovega tovariša na potovanjih po Južni Ameriki in Afriki. Prišel ga je vabit s seboj na lov v afriško džunglo.

Jack ne ve, kaj naj stori. Materi se ne bi rad zameril, a Darlingov predlog je prezapeljiv. Ne more mu odoleti — pojde!

Drugo jutro se pelje Jack s svojim strežajem Sanfordom kupovat težko lovsko puško. Zdajci zagleda na cesti nenavaden prizor: množica hoče pobiti nekega šoferja, češ da je nalašč povozil branjevca, ki je prodajal sadje na ulici. Že lete kamni na šoferja, že se bliskajo noži; tedaj pa se kakor zraslo iz tal pojavi zraven šoferja neko dekle — in v trenutku se pobesijo vse roke in izginejo vsi noži.

Kakor bi trenil, pozabi Jack Afriko, lov in prijatelja Darlinga; na vsak način se hoče seznaniti s tem čudovitim dekletom. Sanford, ki ga pošlje na poizvedbe, mu pove, da ji je ime Mary Doverjeva in da ima krčmo „Pri ukročenem merjascu“, kjer deli juho po grošu pisker. Jack hoče takoj tja, čeprav mu Sanford brani; čudni ljudje da se zbirajo v tej krčmi. Ker Jack ne odneha, mu strežaj priskrbi stare cape, v katere se Jack doma preobleče, in ga pouči, kako se mora vesti.

V krčmi se postavita Jack in Sanford v vrsto „juharjev“. Mary je na svojem poslu; za vsakogar ima besedo. Neki postopač se ji ne pokori; tedaj pomigne Larryju, orjaškemu možu, ki opravlja pri njej službo „venbacitelja“. Še preden se Jack zave, je bil Larry dvignil postopača kakor peresce in ga zalučil skozi vrata. Jacku zagomazi po hrbtu; take moči še ni videl.

„Venbacitelj“ je šel vzdolž vrste, a ko je prišel do Jacka, je obstal in si ga ogledal od glave do pet. Kar je videl, ga je očividno zadovoljilo, zakaj skomignil je z rameni in šel dalje.

„Mir!“ je šepnil Sandorf za Jackovim hrbtom, Jack se je ozrl.

„Kakšen dedec!“ je šepnil. „Kakšen dedec!“

Sanford se je s komolcem naslonil na mizo; smeje se, kakor bi zinil kako šalo, je rekel:

„Za Boga, gospod, pazite, kako se vedete! To je Larry Boynton!“

„In?“

„Saj ste ga videli, a v resnici je še močnejši kakor na pogled. Tudi je zelo podel v načinu boja, gospod. V tanglu ga ni še nihče premagal.“

„Če je tak junak, zakaj je potem tu?“

„Zaradi Mary Doverjeve, gospod; njej opravlja službo „venbacitelja“.“

„Aha! In ona?“

„Kako ona o njem misli, ne vem.“

Ves ta čas je bila Mary vrgla morda dva pogleda svojemu venbacitelju, in zdaj je po vsem videzu že popolnoma pozabila nanj. Z neverjetno ročnostjo je stregla ljudem. Jackov pogled je nehote obvisel na njenih rokah. Vedel je, da je roka najnedvomnejši dokaz ženske lepote. Srečal je obraze, ki so bili nemara lepši celo od Marynega; toda v vsem svojem življenju ni pomnil pol tucata v resnici lepih rok.

Ves prevzet je visel na njenih rokah; bile so dovolj velike, da so lahko opravliale delo, a vzlic temu so bile čudovito oblikovane, od zapestja pa do zožujućih se koncev prstov. Zdjaj je bil Jack na vrsti, da stopi pred njo; trdno ji je pogledal v obraz.

Ostro ga je premerila ne s prežećo nesramnostjo, nego s pokojnim, neosebним pogledom sodnika; in v trenutku je Jack pozabil vse, kar mu je bil Sanford vtepel v glavo. Vzravnaval se je in ji brez strahu pogledal v oči.

„Ne poznam vas,“ je rekla deklica.

„Jack mi je ime.“

„Chicaški Jack? Pretapaški Jack? Kako še razen „Jack“?“

„Časih mi rećejo „Zajfar“,“ je odgovoril in se ji nasmehnil. Ona se je z obema komolcima naslonila na mizo in ga resno pogledala, potlej pa so ji oči zaigrale v nasmešku.

„Zajfar?“ je ponovila za njim. „Gotovo zato, ker se radi umivate?“

„Že mogoće,“ je prikimal Jack.

„Ne zahtevam, da mi poveste, kaj je z vami,“ je odvrnila Mary Doverjeva, „a ker vas ne poznam —“

Pogledala je v stran; vedel je, da je „venbacitelj“ prišel v bližino. V tistem trenutku je čul, kako je Sanford tiho šepnil, tako tiho, da ga po njegovem nihće razen njega ni mogel čuti ne razumeti. In vendar se je Mary vzravнала in oči so se ji zabliskale.

Veselo veliko noč vsem naročnikom, čitateljem in inserentom »Romana«
želita uredništvo in odpravnštvo.

„Ne razumem vas,“ je zamrmrala in brez nadaljnjih besed postavila predenj njegov delež.

Bila sta malone na koncu dolge vrste in večina ljudi je bila že odšla. „Juharji“ so naglo pospravili svojo porcijo in celo delavci, ki so sedeli v prednji sobi za železnimi mizami, so že vstajali in se odpravljali.

Tako sta Jack in Sanford brez truda dobila mizico v kotu, od koder sta mogla pregledati vse, kar se je v krčmi dogajalo.

Sedmo poglavje PAST

Jack se je obrnil k Sanfordu. Strežaj je strmел v svojo juho, iz katere je vneto zajemal, vendar je Jack čutil, da ima njegov tovariš sleherni kotiček krčme v očeh.

„Zakaj ste tako zasikali?“ je hotel vedeti.

„Svarilno znamenje, gospod.“

„Dokler sva tu, me izvolite imenovati Jack.“

„Zelo dobro.“

„Kje so taka svarilna znamenja v navadi?“

„Med zločinci. Pomeniti utegnejo, kakršne so pač prilike, svarilo, klic na pomoč ali kaj drugega.“

„Svarilo, sporazumevanje s tatovi?“ Jacka je streslo. „Tedad menite, da je dekle dogovorjeno z zločinci?“

„Saj sem vam pripovedoval o starem hromcu Belobradcu, ki zalaga z denarjem to kuhinjo. Zanima se za zločinski svet in pravijo, da je nekak dobrotnik človeštva. Njegovo naložbo je, da je večini zločinov vzrok glad, in se trudi, da bi ta vzrok spravil s sveta. Zato vam je Mary Doverjeva takoj dala obed, ko je začela moj znak.“

„Nu,“ je menil Jack, „saj to nama stvar znatno olajša.“

„Olajša?“ je ponovil Sanford. „Povem vam, najboljša, kar moreva storiti, je da jo čim prej pobriševa od tod.“

„Ali res mislite, da nama prete nevarnost?“

„Poglejte tja preko, kako se dekle pomenjuje s tem Larryjem,“ je šepnil, ne da bi bil premaknil ustnice.

„Kaj jima je? Zakaj se smejeta!“

„Ne glejte ju tako naravnost!“ je ostro zasikal Sanford. „Navadite se morate, da gledate samo iz enega kota oči. Seveda se smejeta, a kadar govorita, imata popolnoma resen obraz.“

Jack je oprezno, kakor mu je Sanford svetoval, poškilil k njima. Prav tisti trenutek je deklica pustila Larryja in šla.

„Kaj naj to pomeni?“

„Izpregledala vas je. Saj pomnite, da vas je vprašala, ali se imenujete ‚Zajfar‘, ker se radi umivate. Izpregledala vas je, in sleherna minuta, ki jo prebije tukaj, je polna novih nevarnosti. Ali ste se deklice že nagledali?“

„Ne, ravno mi začenja postajati zanimiva.“

Sanford ga je naglo preletel z očmi.

„To bi si bil jaz bedak lahko mislil,“ je zagodrnjal med zobmi.

Neki možak srednjih let, ki si je bil čepico porinil daleč nazaj na plešasto glavo, se je zdaj naslonil zraven Jacka na zid.

„Zajfar!“ je zašepetal.

Zapalil si je cigareto ter pri tem šepnil:

„Jaz sem Lew McGuire.“

„Ne poznam te, Lew.“

„Verjamem; toda moje ime ti mora vendar še biti v spominu?“

„Česa želiš?“

„Saj še pomniš, kako sva takrat skupaj zvrtila blagajno pri Van Sicklenu v Chicagu.“

„Da.“

„Nu, takrat sem bil zidar.“

„Aha,“ je prikimal Jack.

Lew McGuire je puhnil velik oblak dima v zrak in malomarno rekel: „Kasneje bova še o tem govorila. Hotel sem ti le povedati, da sem tu. Če dobiš kdaj spet kaj primernega, mi samo sporoči.“

„Nu, kako je bilo?“ je vprašal Jack. „Ali nisem dobro napravil?“

„Kar se tiče komedijantstva,“ je odgovoril Sanford in oplazil svojega gospoda s pogledom, kakršnega Jack pri njem še ni doživel, „ne poznam človeka, ki bi bil mogel slabše napraviti.“

„Kaj?“

„Zdaj vsi vedo, kar jih je tu, da ste komedijo igrali. Če hočete, da prideva s celimi kostmi domov, ne smeva izgubiti niti sekunde.“

„Kaj pa se je zgodilo?“

„Vse mogoče. Tega Lewa McGuira je vendar poslal Boynton, da vas izvohlja; in to je pravkar tudi storil. Ali niste opazili, da sem vam stopil na nogo?“

„Da, a zakaj neki?“

„Zato, ker vloma pri Van Sicklenu v Chicagu nikoli ni bilo. In McGuire ni nikoli pomagal nikakemu ‚Zajfarju‘. Sleparyl je in zdaj ve, da ste tudi vi sleparili. Ali ne bi šla, preden stvar ne postane resna?“ In naglo je dodal: „To se ne pravi, bežati pred nevarnostjo; samo zdrav človeški razum to veleva.“

Jack Lodge se je naslonil na stol in se zadovoljno zasmeljal v pest.

„Moje kvarte so odkrite na mizi, vendar mi ni na misli, da bi se potuhnil. Mimo tega, kaj mi morejo? Pri belem dnevu mi vendar ne bodo pištole izpalili v obraz, kaj rečete?“

„Ne bojte se, bodo že našli način, da vas kako postavijo na krivo in potem vržejo ven. Geslo je izdano in vsi vas že poznajo; niti ena roka se ne bo dvignila, da vam pomaga.“

„Vaša, prosim, tudi ne, Sanford.“

„Moja?“

„Dali ste mi besedo, da se ne boste vmešavali.“

„In vztrajate na tej besedi?“

„Kakopak. Lahko ste veseli, da vam s to stvarjo ne bo treba imeti posla.“

„Saj sem, gospod.“

„Hvala Bogu, vsaj odkriti ste.“

„Zdi se mi, da vam je ta nauk potreben, gospod. Človek se lahko približa nosorogu na trideset komolcev in vrhu vsega še z golimi rokami, pa se vendar še utegne nevarnosti izogniti. Toda kdor se v tanglu namenoma napravlja sumljivega, pa naj ima na razpolago tudi policijo in tucat revolverjev —“

„Je tepec, ste hoteli reči?“

A strežaju ni bilo do smeha.

„Nu, vsekako me stvar nemalo zabava. In to je že nekaj. Tisto glede gesla je pa že bosa. Prav ničesar nisem čutil, niti mrmranja. Nikjer nisem videl stikanja glav.“

„Tod imajo sredstva in pota za brezžično sporazumevanje in jim ni treba glave stikati. Ti ljudje z enim pogledom človeka pregledajo, z gesto presodijo in z nabranjem obrvi obsodijo.“

„To mi morate šele dokazati.“

„Ni treba, sami boste imeli priliko. Ozrite se nekoliko; kaj vidite?“

„Ničesar nenavadnega.“

„Poldan je minil; vrsta juharjev je pri kraju. Midva sva bila med poslednjimi. Krčma bi morala biti prazna, izvzemši dva, tri zamudnike; a vendar jih je kakih dvajset mož. Rečem vam, geslo je izdano. Polovica teh ljudi je šele pravkar prišla. In glejte, nihče ni sédel k nama. Okoli naju je ostal prazen polkrog.“

„Zdi se mi, da utegnate vendarle prav imeti, Sanford. Če je stvar taka, bo menda le bolje, da se odpraviva.“

„Vem, da imam prav. In česa išče Mary Doverjeva še tu?“

Jack je bil že odrinil svoj stol, da bi vstal, zdaj pa je spet sédel.

„Prišla je gledat, kako naju bodo ven vrgli.“

„Brez dvoma.“

„Sanford, vendarle ostanem.“

„Nepreklicno?“

„Nepreklicno.“

Tako sta bila zatopljena v pogovor, da nista opazila Lewa McGuira, ki se je bil priplazil k njuni mizi. Malomarno si je zvijal cigareto, ravno pred njima pa se je spotaknil in s krikom klecnil na koleno. Tisti trenutek je bil

Ivan Možuhin,

v vlogi Hadži Murata v istoimenskem Ufinem zvočnem velefilmu.

spet na nogah in se ves razkačen obrnil proti njima.

„Ti prekleti zelenec,“ je zavpil in iztegnil roko proti Jacku. „Kako se mi predrzneš ного nastavlјati?“

„Zdaj imava,“ je tiho vzdihnil Sanford. „Zdaj pa imava.“

Toda čudno, Jack ni pogledal v bliskajoče se McGuireove oči, nego proti mizi, kjer je sedela Mary Doverjeva. In videl je, kako se deklica naslanja s komolci na mizo in si podpira brado z rokami. Rahel blesk ji je pokrival obraz in okoli usten ji je hotel igrati komaj zaznaven smehljaj; v somraku, ki jo je obdajal, je malone nalikovala podobi ohole lepote.

„Nisem ti podstavil noge,“ je mirno odgovoril Jack. Mary je zaničljivo skrivila ustnice.

„Lažeš!“ je viknil McGuire.

Vrgel je klobuk v kot in si zavihal rokave. Četudi je njegova plešasta glava izdajala moža srednjih let, so vendar kazale njegove mišice vso mladostno silo. Postavil se je široko na noge in bojevito pogledal na okoli.

„Laže,“ je zavpil nekdo drugi in se obrnil na stolu, „videl sem, kako je Lewu podstavil ного.“

„To je bila podla beseda,“ je odgovoril Jack, „tako podla kakor tvoj nakazni obraz!“

Vstal je, vendar ni kazal namena, da bi stopil k McGuiru.

„Da si tri palce večji in dvajset funtov težji, prijatelj, in še deset let mlajši, bi morda še katero rekel s teboj. Ali —“ to rekši je stopil izza mize ter se z eno roko oprl nanjo — „ni mi na kraju misli, boriti se s teboj, McGuire, da bi drhal pala po meni.“

Z roko je opisal nagel polkrog in srdito renčanje mu je odgovorilo; videl je tucat pogledov, ki so zleteli k Mary, toda ona je zmajala z glavo in njene svetle oči so se malone nestrpno obrnile k Jacku. Čelo McGuire, ki je ves čas uporno stal, se je zdel nekam negotov, kakor da bi ga bila velikost njegovega nasprotnika začudila in vznemirila.

„Že dosti sem čul o sodrgi, ki se zbira. Pri ukročenemu merjascu,“ je povzel Jack, „vendar sem mislil, da bom tod srečal vsaj

nekaj spodobnih mož, pravih Američanov; a kakor vidim, ste same potuhnjene žalostne šleve, ki jih ni sram, napasti enega samega moža. Z McGurom se ne borim,“ renčanje je naraslo v porogljiv grohot, „premajhen mi je. Pripelјite mi svojega šampijona: kje je Larry Boynton?“

Začudenje se je pokazalo na vseh obrazih, hkrati pa tudi neka škodoželjnost; ravno takrat je bil orjak stopil iz stranske sobe na pozorišče.

„Kdo kriči po meni?“ je rekel in stopil proti Jacku. Pol koraka pred njim se je ustavil in si ga jel ogledovati z brutalnim, pokojnim zadovoljstvom.

„Glej ga, smrkvavca!“ je vzkliknil Larry Boynton in ves lokal je prasn timer grohot.

„Ne s pestmi, Larry!“ je kriknila Mary Doverjeva in tudi njen glas je zvenel pridušeno od smeha. „Ne stori mladcu zlega!“

„Kakor želiš, Mary! Pazi se, popek!“

Prihodnji trenutek se je Jack že zvijal v orjakovem objemu. Ob prvem dotiku s temi velikimi pestmi je začutil njih moč, nasproti kateri je bil kakor otrok; velikanovi prsti so se s tako silo sklenili okoli njegovih pleč, da so mu mečkali meso. Če se ne izvije iz tega objema, je po njem; toda zdajci je iztrgal desno laketo in ko mu je prišel režeči se obraz v bližino, je sunil s pestjo. Naučil se je bil deti vso svojo težo v kratek udarec, in zdaj je obupna groza še podvojila njegove sile.

Njegovi pesti sta treščili na točko, ki jo boksarji imenujejo „točko k. n.,” to je malce vstran od brade. Bilo je skoro nemogoče, da bi se človek pod silo takega udarca mogel obdržati na nogah, saj mu je laketa od sile sunka tja do oplečja vsa odrevenela. Že je mislil, da se bo orjak zamajal; toda čeprav je Boyntonova glava omahn timer nazaj, on sam le ni telednil. Izgubil je samo za trenutek ravnotežje in se opotekel.

Osmo poglavje

BOJ

Če bi bil njihov lastni šampijon doživel ta uspeh, ne bi bili prisotni zagnali takega rjo-

* k. n. = kratica za knock-out (izgovori: nokaut), odločilni udarec pri boksanju.

venja; iznad trušča pa se je začul jasni Maryn glas: „Pošten boj! Pošten boj! Napravite jima prostora!“

Kakor po čarovniji so izginile mize in stoli; okoli Jacka je nastal velik prazen prostor. Videl je Mary, sedečo za pultom, in oči so ji žarele.

Boynton se je bil opotekel in se vjel na pete; zdaj se je vzravnal in z grdim smehom pokazal svojim občudovalcem, da je bilo to le naključje, ki se ne bo več ponovilo. Potlej se je premaknil naprej; njegov obraz se je zdel, kakor da bi ga bila sama spodnja čeljust in dvoje iskrenih se oči, ki sta škilili izza pol priprtih trepalnic. Stopal je okorno in ni postavljaj nog v tisti ravni črti, kakor napadajo in se umikajo dobri boksarji, da ne izgube ravnovesja, in njegove šape, pripravljene, da zamahnejo z vso težo, so mu neokretno bingljale. Jack je z nenadno vzhičenostjo opazil, da je velikan nekrit, docela nekrit. Po bliskovo je planil nanj in sunil z obema pestema ena-dve, in treščilo je kakor en sam udarec. Sleherno unčlo svoje teže od stopal pa do koncev prstov je vrgel v ta sunek, potlej pa je odstopil, nadejaje se, da pade orjak na obraz, zakaj oba njegova udarca sta bila zadela konec Boyntonove brade. Toda velikanova glava je samo omahnila nazaj in potem udarila naprej, njegova laketa pa se je sprožila v strašen udarec.

Že iz razdalje treh čevljev je videl Jack bližajočo se pest in se je še utegnul čvrsto postaviti na noge in prestreči udarec; kakor krepolec je zahreščala pest na njegovo roko in mu jo vrgla na obraz in Jack se je opotekel k zidu. A prav neizmerena sila tega udarca ga je obvarovala, da ga ni sunek druge velikanove roke za vselej odpravil; prvi udarec ga je vrgel na stran, drugi je zažvižgal mimo njegovega obraza. Z grozo je začutil, kako je pisnil zrak mimo njega, in med tem ko je zamah vrgel nasprotnika nekaj korakov naprej, se je Jack spet odtrgal od zidu in smuknil v sredo sobe.

Obšla ga je smrtna groza človeka, ki čuti, da se bori z nadčloveškimi silami — kakor na primer z naraščajočo plimo ali z divjo zverjo. Gledalci okoli njega niso dali glasu od sebe; z zlobnimi režaji so se sklonili naprej in njihove oči so željno visele na sleherni fazi boja. Jack je vedel, da je bil ta pokoj „Pri ukročenem

merjascu“ potreben — če bi ga pobili in raztrgali na kosce, tudi ne bi bil nihče viknil.

Videl je Sanforda, ki je sedel v kotu; njegova desnica se je čudno premikala za hrbtom — ali je morda hotel potegniti revolver? Jack je odkimal in Sanfordova roka se je počasi pokazala izza hrbtna. Vse to je Jack opazil v svetlem trenutku med dvema nevarnima momentoma. Boynton se je neokretno vrtil kakor velika ladja, ki je zaman poskusila potopiti sovražnico, in se zdaj obrača, da poskus ponovi.

Jacka so boleli členki od treh strašnih udarcev, ki jih je bil zadal sovražniku, le-ta pa se je zdel docela neobčutljiv zanje, kakor če bi jekleno oklopnico obstreljeval z grahom. Ne, nekaj je bil vendar dosegel. Ko se je Boynton obrnil, je iz njegovih oči udaril rdeč, krvavo rdeč ogenj, in vsaka črta njegovega obraza je kričala po umoru. Udarci so ga bili vsekako spravili v peklenski bes in Jack je čul, kako so gledalci pri pogledu na ta grozni obraz sladostno vzdihnili. Boj je tedaj šel za vse in bilo mu je, kakor da je v rimski areni, kjer čaka čisto nag, oborožen s samim bodalcem, naskoka razdraženega leva.

Tla so se stresla od topota Boyntonovih nog, ko se je zdaj zagnal nadenj, in usta so mu trzala, kakor bi sam s seboj govoril. Za trenutek je Jack odrevenel, potlej pa se je sklonil malone do tal in se mahoma zavedel, da je nevarnost švignila mimo njega v stran; bil je nezadet, a Boyntona je pognalo v gručo gledalcev. Podrl je tri, štiri može in nekaj stolov.

„Famozno, imenitno!“ je vzkliknila deklica za pultom. „Umikaj se mu!“

Marsikateri zakon se razdere, ker so sobe vedno polne dima! Pustite vendar kajenje, ki Vam škoduje na zdravju in denarju! Z eno steklenico Nikoprost, ki stane samo 56 Din, se odvadite takoj! Kdor naroči 5 steklenic, dobi poštnine prosto. Razpošilja: Lindič Josip, Ljubljana, Komenskega 17/r.

Mehanična delavnica koles,
gramofonov in šivalnih strojev

38

MIRKO NARDIN
Ljubljana, Poljanska cesta šte. 31.
V zalogi kolesa, rezervni deli in pneumatika.

Prerokbe kabale

Ali te mika bodočnost? Usoda? Ali te čaka sreča? Prečitaj te vrstice, če hočeš, jim verjemi, če ne, tudi nič hudega — zabaval se boš vsekako!

Kabala — tajinstvena beseda. Kdo še natanko ve, kaj prav za prav pomeni? Poglejmo v leksikon:

Kabala je hebrejska beseda in pomeni izročilo. In sicer ono ustno izročilo, ki je šlo vstrel s pisanim zakonom Judov in ki se je najbolj razvilo v zgodnjem srednjem veku. O bistvu in ravnanju Boga so razmišljali kabalisti, o svetu in stvarstvu, in pri tem iskanju in razmišljanju so pogodili, da bi utegnili biti v črkah in številkah skrit zmisel sveta. Tudi Nejudje so se radi ukvarjali s kabalo, zlasti v srednjem veku. V poznejših stoletjih se je zanimanje nekoliko poglobilo in je danes, po vojni, spet oživel.

Na Angleškem živi mož — Sepharial se imenuje — ki je na glasu posebno večšega kabalista in ki je o tem izdal več senzacionalnih knjig. Seveda se je kmalu začela s stvarjo ukvarjati tudi široka javnost — in tako se je znanost kaj kmalu prevrgla v družabno igro. Postalo je moda, vprašati v vseh važnih življenjskih položajih kabalo za svet. In s tem igračkanjem danes seznanjamo tudi vas, dragi čitatelji. Rekli smo: igračkanje. Bolj točno in pošteno bi se izrazili, če bi rekli: upamo, da boste znali pri postavljanju prerokob pogoditi zlato sredo med igračkanjem in globljim pomenom.

Kabalistična prerokba odgovori na vsako vprašanje. Vendar moramo biti vselej v nekih notranjih odnosih z vprašanjem, ker bi nam sicer utegnili biti zmisel odgovora prikrit. Tretja oseba nam tedaj ne more pojasniti zmisla prerokbe.

Vsako vprašanje je treba napisati na kos papirja in potem pretvoriti vsako besedo v številko. To napravimo zelo enostavno: črke vsake besede preštejemo in zapišemo dobljeno številko pod besedo. Če ima taka beseda več ko devet črk, poenostavimo število na ta način, da seštejemo številke števila. Na primer $16 = 1 + 6 = 7$; $20 = 2 + 0 = 2$ itd. Vselej moramo dobiti samo enoštevilično število.

Za vsako prerokbo je treba devet števil. Če ima kako kratko vprašanje denimo samo štiri besede in zato tudi samo štiri števila, jih moramo dopolniti tako, da jih dobimo devet. Ta napravimo tako, da začnemo spet od začetka. Primer nam bo to najbolje pojasnil. Recimo, da je mlad uradnik zadal tole vprašanje.

Ali bom kmalu dobil nameščenje?

Če izrazimo v številkah, dobimo: 3—3—5—5—1 (10). Zakaj beseda „ali“ ima 3 črke, „bom“ tudi 3, „kmalu“ 5, „dobil“ 5 in „nameščenje“ 10 ($1 + 0 = 1$). Ker pa moramo dobiti devet števil, začnemo takoj za 1 spet od začetka:

3—3—5—5—1—3—3—5—5

Pod vsako teh devetih števil napišemo po vrsti rimske številke 1—9. Naše vprašanje kaže zdaj to sliko:

Ali bom kmalu dobil nameščenje?

3	3	5	5	1	3	3	5	5
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX

In zdaj pride na vrsto naš magični kvadrat (razpredelnica A). Zgoraj in na levi strani tega kvadrata srečamo števila naših vprašanj, arabska in rimska. Kjer se po dve taki števili v našem kvadratu križata, dobimo novo število — tako zvani ključ. (N. pr. 3 I. Pogledamo pod 3 in pod I ter dobimo v kvadratu 69. Ali pa 5 IV. Pogledamo, kje je 5, in gremo navzdol tako daleč, da pridemo do IV. vrste, in dobimo 21.) Skrivni pomen tega ključa nam da razpredelnica B. Če uredimo dobljene besede po vrsti, kakor kažejo rimska števila, dobimo stavek, ki ni čisto brez zmisla. Vzemimo kar gornji primer!

3 I je v razpredelnici 69, 3 II je 79, 5 III je 31, V IV je 21, 1 V je 6, 3 VI je 29, 3 7 je 39, 5 VIII je 71 in 5 IX je 81. Če poiščemo ta števila v razpredelnici B, dobimo:

Nenadna premena izredno popravi srečo; tvoje začetke omaja odpor, misli na pravičnost.

Ali ne dá ta izrek misliti?

Če ima kako vprašanje več ko 9 besed, moramo dobljena števila skrajšati. To storimo tako, da seštejemo po dve števili in zapišemo dobljeno vsoto. (Če dá taka vsota časih dvoštevilično število, moramo spet kakor prej sešteti obe številki.) Tako ravnamo vse dotlej, dokler ne dobimo devet enošteviličnih števil. Spet nam praktični primer najbolje pojasni. Denimo, da je vprašanje sestavljeno iz 12 besed, ki dajo tale števila:

7—6—4—9—3—8—2—8—4—5—3—9.

Takole napravimo: $7 + 6 = 13 = 1 + 3 = 4$; $6 + 4 = 10 = 1 + 0 = 1$, $4 + 9 = 13 = 1 + 3 = 4$ itd., torej zmerom po dve števili: prvo in drugo, drugo in tretje, tretje in četrto, itd. Tako smo zdaj dobili namestu 12 števil samo 11:

4—1—4—3—2—1—1—3—9—8—3.

Zdaj napravimo spet kakor gori ($4 + 1 = 5$; $1 + 4 = 5$, $4 + 3 = 7$ itd.) in dobimo:

5—5—7—5—3—2—4—3 (12) —8 (17) —2 (14).

Če še poslednjič skrajšamo, dobimo naposled pravi rezultat, sestojec iz 9 števil.

1—3—3—8—5—6—7—2—1.

(Prav za prav smo dobili: 10—12—12—8 itd., ker pa 10, 12 itd. ne smemo pisati, seštejemo $1 + 0$ in dobimo 1, $1 + 2$ in dobimo 3, kakor smo že razložili.)

In zdaj napišemo pod pravkar dobljeno vrsto rimske številke od I—IX:

1	3	3	8	5	6	7	2	1
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX

Iz razpredelnice A dobimo ključne 1 I, 3 II itd.: 47, 79, 18, 54, 41, 62, 74, 38, 37.

Odgovor po razpredelnici B:

Važna premena za dolgo podpre harmonijo; tvoje dejanje ti razodene skrivnost, zanesi se na dober konec.

Sodeč po odgovoru, je bilo vprašanje duševnega značaja. Nemara je hotel vprašalec izvedeti, kaj bo z njegovo skorajšnjo poroko...

Naposled še nekaj malega za razmišljanje. Kabala dá nič manj ko 387 milijonov 420.489 različnih odgovorov. Vsi izreki skupaj bi napolnili debel leksikon. Če bi tedaj koga prišla želja napisati vse te izreke, bi moral delati neprestano tri leta po 10 ur na dan — če bi v vsaki sekundi napisal en izrek.

RAZPREDELNICA A

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
I	47	58	69	80	1	12	23	34	45
II	57	68	79	9	11	22	33	44	46
III	77	7	18	20	31	42	53	55	66
IV	67	78	8	10	21	32	43	54	56
V	6	17	19	30	41	52	63	65	76
VI	16	27	29	40	51	62	64	75	5
VII	26	28	39	50	61	72	74	4	15
VIII	36	38	49	60	71	73	3	14	25
IX	37	48	59	70	81	2	13	24	35

RAZPREDELNICA B

1. razveseljiva. 2. razjasnitev. 3. ne dvomi. 4. učvrsti uspeh. 5. tvoja stvar. 6. srečo. 7. s poznejšim učinkom. 8. učvrsti. 9. novica. 10. zadrži. 11. ideja. 12. vznemirljiva. 13. ugoden preobrat. 14. upaj v. 15. povzroči zmedo. 16. tvoja podjetnost. 17. namen. 18. za dolgo. 19. načrt. 20. seveda. 21. popravi. 22. diskusija. 23. sumljiva. 24. povračilo. 25. tolažba naj ti bo. 26. ustvari preokret. 27. tvoj naključek. 28. zmanjša neuspeh. 29. tvoje začetke. 30. začetek. 31. izredno. 32. uniči. 33. zveza. 34. prijetna. 35. notranji glas. 36. veseli se na. 37. dober konec. 38. zanesi se na. 39. omaja odpor. 40. tvoja bodočnost. 41. harmonijo. 42. brez dvoma. 43. otežkoči. 44. skrivnost. 45. neprijetna. 46. vest. 47. važna. 48. skrivno priporočilo. 49. veruj v. 50. oplodi misli. 51. tvoj smoter. 52. željo. 53. zanesljivo. 54. podpre. 55. silno. 56. pospeši. 57. izpremembra. 58. nerazveseljiva. 59. končni uspeh. 60. ne pozabi na. 61. prepreči zlo. 62. tvoje dejanje. 63. napredek. 64. tvoja diplomacija. 65. izpolnitev. 66. začasno. 67. poveča. 68. zadeva. 69. nenadna. 70. učinkujoči razlog. 71. misli na. 72. skali odnose. 73. pričakuj v kratkem. 74. ti razodene skrivnost. 75. tvoja namera. 76. protekcijo. 77. temeljito. 78. zaustavi. 79. premena. 80. čudna. 81. pravičnost.

RESTAVRACIJA „EMONA“

priporočila svoja prvovrstna vina in izborna kuhinja. :: Postrežba točna in solidna.

Vsak dan koncert

35

Kaj mi pisava

Urejuje Stanko Šproc

„Kako neki iz pisave ugotovite človekov značaj? Jaz pri najboljši pisavi ne najdem na pisavi ničesar, da bi mogel sklepati na človekovo duševnost. Ali ni vse to samo ugibanje?“

Taka in slična vprašanja čujem često iz vrst svojih klijentov. Ker se tu ne morem podrobneje pečati z utemeljenostjo in upravičenostjo grafološkega* raziskovanja, naj navedem samo nekaj zanimivih ugotovitev.

Živahen, impulziven človek, poln notranjega ognja in zanosa, piše naglo, v hitrem zaletu, njegova pisava je velika, nagnjena in razgibana. Počasen, len, flegmatičen človek hladne narave in zaprtega značaja piše počasi, poteze so negotove, pisava stisnjena, nizka, zelo pokončna ali celo nagnjena na levo stran. Tako pravi teorija in izkustvo jo potrjuje.

Ta dva primera nam jasno kažeta, da so v načelu grafološke metode kaj enostavne in vsakomur razumljive. Težkoče v razlagi nastopijo šele v primerih, kadar naletimo v pisavah na nasprotujoče si poteze, na primer na zelo ležečo pisavo in obenem zelo ozko. Taki primeri pričajo o disharmoniji, neskladju v značaju, o notranjih bojih in kontrastih. Redko srečamo v življenju ljudi s popolnoma skladnim duševnim ustrojem; moderna doba je človeško življenje silno skomplicirala in ta kompliciranost pride redno do izraza tudi v vseh izraznih oblikah, ki so človeku na razpolago. Zato mora moderen grafolog upoštevati vse te činitelje, nikdar ne sme tolmačiti enega znaka samega zase, temveč vselej v odnosu do celotne pisave. Tako dobimo šele pravo, resnično sliko dotičnega značaja. Krivico bi na primer delali človeku, ki piše zaprto, če bi brez nadaljnega rekli o njem, da je neodkrit, morda celo lažnivec ali hinavec; važen je celoten vtis pisave.

Razen zelo razvitega čuta za oblike, ritem in enakomernost mora imeti vsak grafolog, ki hoče doseči uspehe, tudi precej intuitivnega čuta, nekaj instinkta, ki mu na prvi mah napravi pisavo simpatično ali odbojajočo. Ta čut ima v posebno visoki meri razvit znani dunajski grafolog Schermann, ki je preprečil že marsikako rodbinsko nesrečo in razkrinal marsikatero navidezno vrlino in narobe.

Proučevanje značaja — njega analiza — na podlagi grafologije je brez dvoma ena izmed najelegantnejših in najmikavnejših. Iz nekaj vrstic pisave vam več grafolog razbere celo kopico lastnosti in zmožnosti dotične osebe; skoro vse notranje življenje se

* Beseda grafologija je grškega izvora: „grafein“ pomeni pisati, „logos“ pa besedo, vedo. Grafologija pomeni tedaj nauk (vedo) o pisavi.

mu zrcali iz pisave. Pred vsem duševne zmožnosti: individualnost, širina duševnega obzorja, logičnost, jasnost mišljenja, stvarnost in temeljitost, dar za opazovanje in zmisel za podrobno ustvarjanje, domišljija, čut za dolžnost in korektnost, volja, duševna vitalnost, impulzivnost, temperament, razmerje do sveta, prilagodljivost, kakovost občutkov in nagnjenj, sebičnost, prikritost, lažnivost, histerija, nervoznost, nestalnost in duševna neodpornost itd. Današnji človek sebe prav malo pozna; iz tega izvira marsikako moderno zlo: precenjevanje ali podcenjevanje lastnih zmožnosti, nezanesljivost v nastopu itd. Skrbna in nepristranska grafološka analiza pa posveti v vse skrite globine njegove duševnosti in ugotovi: tak si, tako nastopaš in taki so tvoji nagibi, če se jih zaveš ali ne. V tem je baš čar: zagledaš se iz novih psiholoških poglobljenih vidikov. Zato je priporočljivo za vsakogar, ki hoče spraviti svoje delovanje v sklad s svojim značajem, da si priskrbi kolikor moči natančno analizo svoje notranjosti. Zdravnik prouči telo in izda izpričevalo za telesno zdravje ali bolezen, grafolog analizira duševnost in izda izpričevalo o duševnem ustroju.

Če hočemo biti v skladu s svojo okolico, si moramo biti na jasnem tudi o značajih oseb, s katerimi pridemo dan za dnem v dotik — s tem se obvarujemo nešteti presenečenj in razočaranj, zlasti v ljubavnem življenju. Koliko duševnega gorja bi si mož in žena prihranila, če bi poznala drug drugega duševnost in nagibe! Koliko lažje bi se razumela in živela drug v drugega!

A tudi za praktično in poslovno življenje je grafologija neprecenljive vrednosti: to so spoznale že vse večje tvrdke in podjetja v prosvetljenih državah. Pri izbiri in nameščenju osebja imajo zato v službi lastne grafologe, ki na podlagi lastnoročno pisanih ponudb ugotovijo sposobnost in zanesljivost ljudi, ki iščejo službe pri podjetju.

Vrednost grafološke analize je tedaj vsestranska in posega v vse veje zasebnega in poslovnega življenja.

Da se tudi naši čitatelji poglobljeje seznanijo z grafologijo, se je uredništvo „Romana“ odločilo stalno priobčevati rubriko „Kaj uči pisava“, ki jo bo urejeval g. Šproc, eden naših najboljših grafologov, ki se že dolga leta ukvarja s to vedo. V njej bo objavljala krajše sestavke, obenem pa bo vodila tudi korespondenco in v kratkih obrisi analizirala pisavo. Kdor bi rad dobil jasno in nepristransko sliko svojega značaja in lastnosti, naj napiše kakih 10 vrstic s črnilom in navede spol in približno starost; podpisati se mu ni treba. Pismu naj priloži 20 Din za troške in odškodnino za trud; v tem primeru objavimo kratko, a bistveno analizo v listu, seveda ne s polnim imenom, ampak s šifro, ki jo sam želi, drugače pa z začetnicami. Kdor želi pismen odgovor, naj priloži znamko. Za natančno in podrobno analizo je treba priložiti 50 Din. Dopise in vprašanja pošljite na „Roman“, Ljubljana, Breg 10, ter napišite na ovitek pisma „Grafologija“.

Ni je na zemlji tako majhne nožice, da ženska ne bi mogla z njo pohoditi najsvetejših čuvstev.

DR O B I Ž

Najmanjši poštni urad na svetu imajo na obali Ognjene dežele v Južni Ameriki. Tam plava kot nekaj poštni nabiralnik sod, v katerega odlože svojo pošto vse ladje, ki tam plovejo. Ta poštni nabiralnik je pod varstvom mornarice vseh narodov.

Jezikoslovec Max Müller - Oxford je govoril za rojstni dan cesarja Viljema I. s čašo v roki napitnico, ki je trajala štiri ure.

Na tisoč moških pride: v sovjetski Rusiji 1229 žensk, v Franciji 1095, na Angleškem 1093, v Nemčiji 1073, na Madžarskem 1062, na Japonskem 996, v ameriških Združenih državah 980, v Argentini 880.

V Avstraliji poznajo tudi zelene oblake.

Človek porabi, če leži, v minuti 8 litrov zraka, če sedi, 16 litrov, pri lahnem gibanju (recimo pri klavirju) 24 litrov in pri večjem gibanju (pri prostih vajah) 50 litrov.

Danes živi človek povprečno 46 let; Rimljani so v tretjem in četrtem stoletju po Kristu dosegli povprečno samo 22 let.

Povprečna velikost Italijank je 1.52 m, Francozinj 1.54 m in Nemk 1.59 m. Španke merijo povprek samo 1.51 m, najmanjše so Japonke, ki dosežejo komaj 1.46 m.

1 kg sira (n. pr. polemendolca) ima prav toliko redilnih snovi kakor 2 kg govedine in je cenejši od nje.

Cestni prah, ki ga na čevljih in obleki prinesemo v hišo, vsebuje po dognanjih Paltauf, Vasseurja, Pellegrinija i. dr. povprečno dva milijona klic v vsakem gramu.

Kdor zna računati kvadratne korene, naj ga izračuna iz števila

12,345,678,987,654,321

to je 123,456 bilijonov 678,987 milijonov 654,321. Število je zanimivo zato, ker ga sestavljajo številke po vrsti od 1 do 9 in potem spet nazaj do 1. Videli boste, da je kvadratni koren tega števila še zanimivejši. Objavimo ga prihodnjič.

Pečen led je pri Kitajcih zelo priljubljena jed. Kos ledu potresejo z moko, naglo spečejo na ognju in hitro pojedjo.

Najhitrejši človek na svetu je Anglež A. H. Orlebar, ki je lani dosegel na letalu hitrost 570 km na uro.

Najstarejši jockey na svetu 78letni Levi Burlingame iz Kansasa (Združene države), ki še danes jezdi.

Avtomobil na paro je izumil Cugnot l. 1769, na bencin pa Daimler (1885) in Benz (1886).

Sebastian Spinola, oče baleta, je izgubil obe nogi, ko mu je bilo 11 let.

Za slabo voljo

Filozof Mendelssohn (1729—1786) je bil nekoč v gosteh pri pruskem kralju Fridriku II. Hoteč se z njim malo pošaliti, je napisal kralj pod njegovo ime na posetnici, ki jo je imel filozof pred seboj na mizi: „Je osel, Fridrik II.“ Mendelssohn je brez besede vtaknil posetnico v žep. Ko je kralj to videl, ga je pozval, naj prečita besedilo svoje posetnice. In Mendelssohn je bral na glas: „Mojzes Mendelssohn je osel, Fridrik drugi.“

NE MUDI SE ŠE

Dečko vpraša na cestni moža, ki je imel zelo dolge lase:

„Gospod, koliko je ura?“

„Deset minut manjka do enajstih.“

„Ravno prav,“ odgovori paglavca, „za enajsto vas je brivec naročil.“ To rekel se naglo spusti v tek.

Razjarjen jo ubere mož za njim. Ko zavije okoli vogala, pa trči na stražnika.

„Kaj pa se je zgodilo?“ ga vpraša mož postave.

„Onile paglavca mi je rekel, da me je za enajsto brivec naročil.“

Stražnik pogleda na uro.

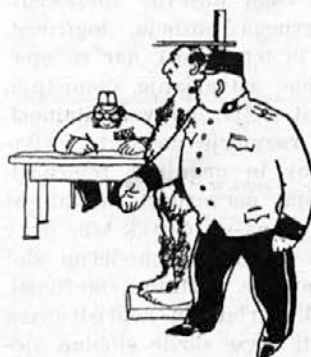
„E, ne boste zamudili,“ meni nato, „imate še skoro deset minut časa!“

Zdravnik na deželi, ki je ob nedeljah tudi poučeval na šoli, je vprašal učence: „Kaj moramo storiti, če hočemo priti v nebesa?“ „Umreti,“ je brz odgovoril Janezek. „To je res,“ je prikimal zdravnik, „vendar moramo, preden umremo, tudi še nekaj storiti.“ „Seveda,“ je takoj pogodil umni Janezek, „zboleti moramo in po vas poslati.“

Satirika Lichtenberga (1742—1799) je vprašal abotnež, kakšna je razlika med časom in večnostjo. Lichtenberg je odgovoril: „Vidite, če bi si hotel vzeti časa, da vam to razložim, bi potrebovali celo večnost, da bi me razumeli.“

Ameriškega pisatelja Marka Twaina (1835—1910) so nekoč proglasili za mrtvega; kakor se je pozneje izkazalo, je bila pomota zaradi sličnosti imen. Njegov dober prijatelj ga je brzojavno vprašal, kaj je na stvari, nakar je Twain brzojavil nazaj: „Vesti o moji smrti so hudo pretirane.“

Neki pesnik, ki ga je bil dunajski humorist Saphir (1795—1858) razžalil, je le-tega srečal na ulici in zavpil nanj: „Izmeček izmečka!“ Saphir je izpljunil in rekel: „Izmečku izmeček!“

Gospod Pollak, doma iz Galicije, se je strašno bal, da ga ne bi vzeli v vojake. Obrnil se je na znanca-zdravnika, kaj naj stori, da ga komisija izvrže. Zdravnik ga temeljito preišče in pravi: „Vaši zobje niso kaj prida; svetujem vam, da si jih daste vse izpuliti, potem se vam ni bati, da bi vas vzeli.“ Gospod Pollak kaj je hotel: stopil je, kakor mu je zdravnik svetoval, in si dal izpuliti zobe.

Komisija ga je dolgo preiskovala; naposled pa ga je spoznala za nesposobnega... zaradi ploskih nog.

Francoski pisatelj Rabelais (1495—1553) je napisal tole oporoko: „Mnogo sem dolžan in nimam nič; vse drugo prepustim revežem.“

Uredniku senzacijskega lista se predstavi poročevalec, ki bi rad stopil k njemu v službo. Urednik: „Kako bi začeli članek, če nimate o stvari nihi pojma?“ — Poročevalec: „Kakor smo doznali iz zelo dobro poučenega vira...“ — Urednik: „Dobro; in kako bi sklenili?“ — Poročevalec: „Dolge stolpce bi mogli še napisati o tem, vendar zaradi pomanjkanja prostora...“ — Urednik: „Imenitno. Sprejeti!“

„Čujte, Silberstein, povedali so mi, da se bogato ženite!“ — „E, ni tako hudo; dolžan sem najmanj pol neveste.“

„Vam kaj pripovedovati, gospod Mihelič, je resničen užitek. Tako pozorni poslušalci so redki!“ „Ni čuda: doma imam ženo in radio.“

Jecljavca se je izprehajal s prijateljem, ki je bil hrom.

„Č-č-če b-b-bi t-t-ti ho-o-odil z eno n-n-nogo p-p-po p-p-ločniku, n-n-ne bi n-n-nihče v-v-vedel, d-d-da š-š-šep-p-paš.“

„Ti pa, če želiš, da nihče ne opazi tvojega jecljanja, si deni ključavnico na svojo prekleto papo!“

Prisotnost duha je čudovita lastnost, zlasti v nesreči. To lastnost je imel v obilni meri neki Ribničan. Ko je šel po cesti, je nenadoma zagledal v občestnem jarku prevržen avtomobil in zraven njega ležečo na tleh in stokajočo žensko. „Pomagajte, pomagajte!“ je vzdihovala nesrečnica, ki se je pri padcu očitno hudo poškodovala. Ribničan ni dolgo pomišljal — in to baš priča o veliki prisotnosti njegovega duha. Stekel je do prve hiše. „Ali imate kaj žganja? Huda nesreča se je zgodila in neka ženska se mora vsak trenutek onesvestiti.“ Dobil je takoj kozarček najboljšega, ki ga je na dušek zornil. „Veste,“ je rekel nato, „ne morem prenesti pogleda na onesvestilo žensko.“

Kuhinja in dom

Salato si lahko pripraviš iz najrazličnejših zelenjav in sadov in kakor pravijo, ohranja človeka vitkega. Zelena salata in kumarčna salata sta vrhu tega tudi po zdravnikih priporočeni kot zelo koristni jedi. Kako se salata pripravi, je splošno znano, dobro je le, če se ravnaš po temle pravilu: soli naj skopuh, modrijan naj okisa, razsipnik pa naj naliže olja.

Jajca v kislu. Olupi trdo kuhana jajca, deni jih v primerno posodo in jih polij z vročim kisom, ki si ga preje skuhal s koščki čebule, lovorjevimi lističi in zrnici popra. Potem lonček trdno zapri in čez tri dni so jajca užitna; priležejo se posebno pri mrzlem mesu.

Meso je dober donašalec beljakovin, drugače pa manj vredno hranivo, ki celo škoduje, če ga nezmerno ješ. Mleko je samo za dojenčka idealno hranivo. Po novih dognanjih ima premalo železa. Zato potrebuje dodatka v svežem sočivu in sadju, ki je priporočljivo tako za odraslega človeka kakor za doraščajočega otroka. Kokošje jajce kot hranivo nima tiste vrednosti, ki so mu jo do zdaj pripisovali. V njem je več snovi, ki neugodno vplivajo na živčni sistem. Zato moraš biti pri uživanju jajc oprezen prav tako kakor pri uživanju mesa. Kruh je važna sestavina naše hrane. Vendar nujno potrebuje dodatkov v obliki krompirja, sočivja in sadja. Krompir je dober donašalec beljakovin. V njem je obilo ogljikovih hidratov. Z dodatkom masti in sočivja je krompir najbolj zdrava hrana. Sočivje izgubi s tem, da se opari, dobršen del svoje hranilnosti. Zato je treba vodo, v kateri se je kuhalo, porabiti. Sol je treba rabiti zmerno, več ko 7 gramov na dan utegne škoditi, zlasti dražijo hudo slane jedi obisti.

Šartelj — fini

Potrebščine: 10 dkg presnega masla, masti, ali margarine, 4 jajca, 10 dkg sladkorja, 20 dkg moke, 5 jedilnih žlic mleka, nekoliko soli, $\frac{1}{2}$ zavojčka Dr. Oetker-jevega pecilnega praška, nekoliko Dr. Oetker-jevega vanilinovega sladkorja in 3 dkg mandljev.

Priprava: Zmešaj v skledi presno maslo, mast ali margarino, primešaj po 1 rumenjak, po 1 jedilno žlico moke in 1 žlico sladkorja ter ponavljaj to tako dolgo, da porabiš vse potrebščine. Testo mora po-

stati popolnoma enakomerno. Po potrebi moreš med tem dodati tudi 1 jedilno žlico mrzlega mleka, 1 nožno konico vanilinovega sladkorja ali nekoliko naribanih limonovih olupkov in končno sneg iz beljakov. Nato še rahlo vmešaj pecilni prašek in presiplji testo v model, nameščen s presnim maslom ali mastjo ter po-

tresen z moko ali žemljevimi drobtinami in obložen z mandlji. Testa ne dajaj kipniti, nego ga deni takoj v peč in ga peci približno 1 uro; prve četrt ure pokrij model z listom papirja.

Šartelj — enostavni

Potrebščine: 10 dkg surovega masla, 2 rumenjaka, 1 celo jajce, 1 osoljek, $\frac{1}{2}$ kg moke, $\frac{1}{2}$ litra mleka, 15 dkg sladkorja, nekaj rozin, $1\frac{1}{2}$ zavojček Dr. Oetker-jevega pecilnega praška.

Priprava: Ugneti dobro v skledi surovo maslo, sladkor, rumenjaka in celo jajce, sol, mleko in moko ter dodaj končno rozine in pecilni prašek. Testo deni v dobro namaščen, z moko natresen model ter ga peci počasi v zmerni vročini.

Spomladi se največ pere vsled tega, ker je pranje pozimi zelo oteženo. Gospa, ne pozabite, da Vam bo pranje zelo olajšano, ako bodele pri tem uporabljali pravo terpentinsvo milo „Gazela“.

Oglasi v „Romanu“
uspeh
v kupčiji in prodaji

dor še nima sledečih knjig, naj takoj naroči, ker bo zaloga v kratkem razprodana: 170 raznih pesmi „Prepevajte“ za 10 D, 190 drugih pesmi „Pojte“ za 10 Din, krasno fantovsko knjigo broš. za 12, vez. za 20 Din, vsem dekletom priljubljeno knjigo „Slovensko dekle“ broš. za 12 Din, vez. za 20 Din, slikovito knjigo „Boj in zmaga“ za 5 Din, pravljичno igro „Palček Potep“ za 5 Din, „Priateljčke v ugankah“ broš. za 6, vez. za 10 Din, „Stričke Matičke“ broš. za 8, vez. z zlatim napisom za 14 Din, ganljiv „Pozdrav iz domovine“ za 4 Din, priljubljeno „Novo vero“ za 4 Din, izredno zanimiv „Dinamit in antidinamit“ broš. za 10, vez. za 15 Din in še mnogo drugih, ki jih pa radi pomanjkanja prostora tukaj ne morem naštet! Kdor naroči najmanj 3 knjige, dobi 1 živo sliko brezplačno. Kaj takega še niste videli! Če pošljete denar (lahko tudi v znamkah) v naprej, boste dobili poštne prosto, po povzetju stane vsaka knjiga 4 Din več. Naročite takoj, sicer boste pozabili in to priliklo zamudili, potem se boste pa kesali — — prepozno!

JOSIP LINDIČ, Ljubljana, Komenskega ulica 17/r. 29

34

IVANKA MOŽINA

želi svojim odjemalcem vesele Velikonočne praznike
ter priporoča spomladanske kot letne klobuke

Vesele praznike želi C. J. Hamann

38

pralnica in likalnica, Ljubljana, Mestni trg.

36

OBLEKE

po meri in izgotovljene se dobijo pri tvrdki
DAVORIN BIZJAK, Ljubljana
Stari trg št. 3.

35

Srečno Vel. noč

želi svojim cenjenim odjemalcem

AL. ŠČURK

delikatesa, specerija, zajutrkovalnica
Ljubljana, Dunajska cesta 12.

Trebušni in kilni pasovi, suspenzoriji, proteze
in druge higij. potrebščine izdeluje najceneje
bandažno ortopedična delavnica

32

R. AHČIN

Ljubljana, Poljanska cesta št. 31.

Velika izbira spomladanskih klobukov pri

ZOFIJI MAHNIČ

LJUBLJANA — Sv. Petra cesta št. 8. 25

Gospodinje!

zahtevajte povsod izrecno našo

Kolinsko cikorijo!

Spomladansko solnce

samo nikdar ne bo pripomoglo k očiščenju Vašega dragocenega perila
ako pri pranju ne boste uporabljali terpentinovga

mila „GAZELA“.

17

J. BLASNIKA NASL.

UNIVERZITETNA TISKARNA

LITOGRAFIJA

KARTONAŽA

ZALOŽNIŠTVO VELIKE PRATIKE

VREČICE ZA SEMENA

NAJSTAREJŠI GRAFIČNI ZAVOD JUGOSLAVIJE

IZVRŠUJE

VSE TISKOVINE NAJCENEJE IN NAJBOLJ SOLIDNO

USTANOVLJENA LETU 1828

LJUBLJANA

31

36

Zobni atelje

BEVC JOŠKO

Ljubljana, Gosposvetska cesta 4/I.

Telefon 32-96.

Sprejema od $\frac{1}{2}$ 9— $\frac{1}{2}$ 1 ure
in od 2— $\frac{1}{2}$ 6 ure.

Vesele in srečne praznike želi
znano solidna gostilna

„POD SKALCO“

Mestni trg 11.

39

Agfa
Kodak
Zeiss-Ikon
Voigtländer

Foto
k i n o
aparati

**Stalno v zalogi
foto-materijal**

Janko Pogačnik

Ljubljana

Tavčarjeva ulica šte. 4.

23

30

„Elektroindustrija“

družba z o. z.

Ljubljana, Gosposvetska cesta 13.

Telefon 2314

Oblastveno konces. podjetje za inštalacijo visoke in nizke napetosti.

Zaloga

vsega elektro-inštalacijskega materijala, lustrov, vseh vrst svetil, žarnic i. t. d.

Elektro-motorji za gospodarstvo in industrijo, specialni izdelki fabrikat „SACHSENWERK“.

KAZ OBETA KINO

Elitni Kino Matica

Tel. 21-24

ZVOČNI KINO V LJUBLJANI

Vesela filmska opereta **VALČEK LJUBEZNI** (Der Liebeswalzer). Govore in pojejo v nemškem jeziku *Lillian Harvey, Willy Fritsch, Georg Alexander*. — **Pride: Senzacionalni zvočni film ljubezni in sporta NOČ JE NAJINA...** (Die Nacht gehört uns...)

Kino Ljubljanski Dvor

Telefon 27-30

Luciano Albertini v svojem najnovejšem filmu velenapetih senzacij **LOV ZA MILIJONI!** Premijera za vso Jugoslavijo. Film je sneman v Dubrovniku in v naši Dalmaciji.

Kino Ideal

MOJE SRCE JE JAZZBAND. Film pesmi, humorja, jazz, razkošja po istoimenski opereti. V glavni vlogi dražestna *Lya Mara*.

MR. BAHOVEC

„PLANINKA“ zdravilni čaj

iz najboljših zdravilnih zelišč, čisti in prenavlja kri in učinkuje izborni pri slabi prebavi želodca, zaprtju telesa, napenjanju, nerednem delovanju črev, hemoroidih (zlati žili), poapnenju žil, izpuščajih in žolčnem kamnu. Preprečuje kislino in zbuja tek. Pravi „Planinka“ čaj je zaprt in plombiran in ima napis:

Lekarna Mr. Ph. L. Bahovec, Ljubljana

6 ter stane zavojček 20 Din

Pokopališka vrtnarija

**Pavel Šimenc - Ljubljana, Sv. Križ
Cvetličarna Sv. Petra cesta števil. 33**

Osk buje družinske grobnice, grobove skozi celo leto. Saditev tudi po načrtih. Velika zloga okroglih lavorjev, palm itd. Za okrasitev dvoran pri različnih prireditvah se še posebno priporočam p n. društvom.

V cvetličarni imam vedno v zalogi sveže cvetje, vence od priproste do najfinejše vezave, košarice in aranžmaje. Pošiljam tudi vsako množino na deželo.

Vrtnarija Sv. Križ. Cvetličarna Sv. Petra 33

Cene zmerni!

Postrežba točna in solidna!

Blagovna znamka

„Svetla glava“

se je obnesla. — Med tisoči znamk, ki se priglašajo vsako leto, pač pa ni nobena postala znana kakor ta. Radi pozornosti, ki jo vzbuja slika, in radi globokega svojega pomena je postal znak nepozaben.

„Znamka Oetker“ jamči za najboljšo kvaliteto po najnižjih cenah in radi tega načela so

**Dr. Oetker-jev pecilni prašek
Dr. Oetker-jev vanilinov prašek
Dr. Oetker-jev prašek za pudinge itd.**

tako močno razširjeni.

Letno se proda mnogo milijonov zavojčkov, ki pomagajo „prosvitljenim“ gospodinjam postaviti v kratkem času na mizo tečne jedi. Marsikatera ura se je prihranila, mnoge nevolje radi slabega kipenja močnikov je izostalo.

Otroci se veselijo, če speče mati Oetkerjev šartelj, in v otroški sobi ni ničesar boljšega, nego je Oetker-jev puding s svežim ali vkuhanim sadjem ali s sadnim sokom.

Pri nakupu pozor na to, da se dobe pristni Dr. Oetker-jevi fabrikati, ker se često ponujajo manj vredni posnetki.

Dr. Oetker-jev vanilinov sladkor je najboljša začimba

za mlečne in močnate jedi, pudinge in spenjeno smetano, kakao in čaj, šartlje, torte in pecivo, jajčni konjak.

Zavojček odgovarja dvema ali trem strokom dobre vanilije.

Ako se pomeša ½ zavojčka Dr. Oetker-jevega izbranega vanilinovega sladkorja z 1 kg finega sladkorja in se dasta 1 do 2 jajčni žlici te mešanice v skodelico čaja, tedaj se dobi aromatična, okusna pijača.

Dr. Oetker-jevi recepti za kuhinjo in hišo

prinašajo izbiro izvrstnih predpisov za pripravo enostavnih, boljših, finih in najfinejših močnatih jedi, šartljev, peciva, tort itd.

Za vsako obitelj so največje važnosti, ker najdejo po njih sestavljena jedila radi svoje enostavne priprave, svojega odličnega okusa in svoje lahke prebavljivosti povsod in vedno pohvalo gospodinji — tudi onih, ki stavijo večje zahteve — in ker je, kakor je pokazala izkušnja, vsako ponesrečenje tudi pri začetnicah izključeno.

Oetker-jevo knjigo dobite zastoj pri Vašem trgovcu; ako ne, pišite naravnost na tovarno

DR. OETKER, MARIBOR.